

Keď miesto splnenia platebnej povinnosti nachádza sa v cudzozemsku a nebolo vymienené platenie výlučne a jedine v istej určitej mene, vtedy prisúdi sa pohľadávka v cudzozemskej mene, platnej v mieste platenia, tiež v takom pomere, v jakom stála táto v deň sročnosti k valute stranami stanovenej.

Pri určení miesta splnenia platebnej povinnosti po rozumu 324. §-u obchod. zák. miesto, určené na platenie (platište) nepovažuje sa splnišom v tom prípade, keď z povahy úkonu alebo z úmyslu strán dá sa vyvodit', že splnišom je iné miesto (P. II. 1024-14-1020).

Ivan Jurecký.

Výťah z rozhodnutí Najvyššieho súdu Česko-slovenskej republiky vo veciach trestných.

1

„Vopred uvážení úmysel“ v smysle §-u 278. Trz. predpokladá duševný kl'ud, a v takomto kl'ude dozrenie pevného úmyslu na usmrtenie človeka. Duševná rozčulenosť a nerovnováha, nedostatok pri uvážení, vražedného úmyslu obvyklých príprav, pozornosti a obozretnosti vylučujú „vopred uvážení úmysel“. (§§ 278., 279., 92. Trz., §§ 385., 16., 33. Trppn.)

Najvyšší súd:

Vyhovujúc zmätočnej sťažnosti obhájkovej z dôvodu §-u 385. bodu 1. b) Trpp. čo do kvalifikácie činu a s tým v spojení aj čo do trestu, zrušuje sa rozsudok porotného súdu, obžalovaná F. K. uznáva sa za vinnú zo zločinu zúmyselného usmrtenia človeka dľa §-u 279. Trz. a preto na základe teraz citovaného §-u upotrebením §-u 92. Trz. odsudzuje sa do káznice v trvaní 4 (štyry) rokov, ako na hlavný trest, a na základe §-u 289. Trz. ku ztrate úradu v trvaní 4 (štyry) rokov.

Dôvody:

Proti rozsudku porotného súdu obhájca obžalovanej zmätočnú sťažnosť oznámil na základe §-u 385. bodu 1. b) Trpp., tedy preto, že porotný súd mýlno použil ustanovenia zákona v tej otázke, že podľa ktorého ustanovenia zákona má byť kvalifikovaný čin obžalovanej.

Zmätočná sťažnosť je základná.

Porotný súd na základe výroku porotcov obžalovanú za vinnú uznal zo zločinu vraždy dľa §-u 278. Trz. V tomto §-e uvedený „vopred uvážení“ úmysel predpokladá duševný kl'ud, a v takomto kl'ude dozrenie pevného úmyslu, namereného na usmrtenie človeka. Avšak porotci kladným riešením skutkovej otázky za pravdivé skutočnosti uznali, že obžalovanú 5. októbra 1921 jej službodárkyňa nechcela späť vziať do služby s dieťaťom, s ktorým obžalovaná k nej prišla, že obžalovaná potom ten v istý deň so svojím novorodeniatkom dlhší čas po meste chodila, zaoberajúc sa myšlienkou dieťaťa sa zbaviť usmrtením, až potom rozhodnúc sa, dieťa usmrtiť, odišla o 2. hodine odpoľudnia cez mesto za župnú nemocnicu k Váhu, za poviak zastrčila dieťaťu t'ážky kameň a takto zatažkané dieťa hodila do Váhu, aby sa utopilo, následkom čoho dieťa zomrelo. Z týchto skutočností, v smysle odst. 3. §-u 33. Trppn. tu smerodajných, správne možno odviest' len ten právny záver, že obžalovaná život dieťaťa chcela zachovať a zachrániť ešte i v ten deň, keď ho usmrtila, a že len následkom svojho neúspechu u službodárkyne chodila — potulovala sa — po meste, čo je bezpochybným zjavom istej duševnej rozčulenosti a nerovnováhy. Keď však obžalovaná v takomto duševnom stave, bez všetkých, pri uvážení vražedného úmyslu obvyklých príprav, pozornosti a obozretnosti, príležitosť sa hodiacim najjednoduchším spôsobom usmrtila svoje dieťa: urobila to síce úmyslom usmrtenia, ale bez toho, aby si tento úmysel vopred bola uvážila. A ponač tento čin obžalovanej zakladá skutkovú podstatu zločinu zúmyselného usmrtenia človeka dľa §-u 279. Trz.:

preto porotný súd sa mylil, keď na základe mylného riešenia právnej otázky porotci čin obžalovanej kvalifikovali za zločin vraždy.

Nasledovne Najvyšší súd musel rozsudok porotného súdu v smysle odst. 1. §-u 23. Trppn. primerane zrušiť a vyniesť zákonu zodpovedajúci rozsudok.

Mimo obľahčujúcich okolností, uvedených v rozsudku porotného súdu, treba za takéto okolnosti považovať aj domáhanie sa obžalovanej zachrániť život dieťaťa, pochádzajúceho z nemanželského stavu, vstúpením s ním spolu do služby, a aj tú okolnosť, že sa len po nezdarnom namáhaní vyživiť sa môcť s dieťaťom dopustila činu. A ponevác obžalovanej nič nepriťažuje, vzhľadom na veľký počet závažných obľahčujúcich okolností, odôvodnené je použitie §-u 92. Trz. pri výmere trestu. (Č. Kr. III. 76-22.)

2.

Odpor medzi obsahom otázok a obžaloby. Nejasnosť a nedostatky výroku porotcov ako následok nepravidielných otázok. V skutkových otázkach treba uviesť všetky skutkové okolnosti, ktoré sú rozhodujúceho významu. Právna otázka v prípade bodu 2. §-u 349. Trz. Vyhrážka v smysle §-u 344. Trz. Zásady bezprostrednosti a ústnosti na hlavnom pojednávaní. V prípade §-u 279. treba lekárov znalcov predvolať na hlavné pojednávanie a oni majú tam svoje odborné dobrozdanie ústne predostrieť. Zistenie v rozsudku doby preventívnej väzby. Obľahčujúce a obťažujúce okolnosti. Opravy a zmeny v zápisnici o hlavnom pojednávaní. (§§ 344., 349., 347., 94. Trz., §§ 245., 303., 313., 328. Trpp., odst. 4. a 6. §-u 29., odst. 1. a 2. §-u 35., §§ 5., 34. Trppn.)

Najvyšší súd:

Následkom oznámených zmatečných sťažností z dôvodov zmatečnosti, uvedených v bodoch 4. a 6. §-u 29., potom v odst. 1. a 2. §-u 35. Trppn. z úradnej povinnosti zrušuje rozsudok porotného súdu v celom rozsahu, vyjmúc tú časť tohože rozsudku, dl'a ktorej obžalovaný M. K. bol oslobodený zpod obžaloby zločinu klamstva. Nariaďuje sa nové pokračovanie, prevedením ktorého poveruje sa sedria ako porotný súd v Košiciach.

Dôvody:

Porotci kladným riešením im predložených skutkových otázok tak rozhodli, že i jedon i druhý obžalovaný, každý osobitne: „namierivší na neho revolver so slovami ‚peniaze alebo život‘ vyzval ho, aby mu dal peniaze, keď ale J. B. tomuto vyzvaniu nevyhovel a peniaze mu nedal, ale na útek sa dal, volajúc o pomoc, za ním vystrelil, a týmto výstrelom ho na ľavom chodidle poranil“.

Týmto rozhodnutím tedy zistené bolo za pravdivé skutočnosti, že **dvaja** mierili revolverom, **dvaja** požadovali peniaze, **dvaja** strelili po J. B. a **dvaja** ho poranili na ľavom chodidle.

Toto zistenie je vo vyložennom odpore nielen s obsahom obžaloby, lež aj s dátami hlavného pojednávania, dl'a ktorých len **jedon** človek (páchatel') spáchal tieto skutky, tedy len **jedon** výstrel bol a len **jedno** telesné poranenie sa stalo. Zrejme je, že porotci svojím rozhodnutím v podstate veci mylili sa, a že tento omýl — ponevác obžalovaní boli odsúdení — slúžil týmto na újmu.

Ale verdikt porotcov aj ináč je nejasný a trpí on nedostatkom. Všetky tieto vady však sú následkom toho, že súd pri zostavení otázok porušil roz- a 3. §-u 5. Trppn.).

Súd je povinný skutkovú otázku zostaviť dl'a tej skutkovej podstaty, na ktorej sa zakladá obžaloba, a do skutkovej otázky pojaté byť majú všetky skutkové okolnosti, ktoré sú so stanoviska posúdenia veci rozhodujúceho významu a ktorých vypočítanie aj sám súd bez návrhu považuje za potrebné (odst. 2., 3. §-u 5. Trppn.).

V skutkových otázkach nie je uvedené, či výstrel bol urobený z revolveru, ktorý je spôsobilý na usmrtenie človeka (vhodný nástroj) a z akej vzdialenosti (vhodný spôsob); nie je tam uvedené ani to, že rana, zapríčinená poškodnému výstrelom, koľko dní (vyše 8 alebo 20 dní) trvala.

Dl'a predpisov odst. 2. §-u 5. Trppn. v právnych otázkach doslovne treba uviesť v zákone určené tvoriace elementy skutkovej podstaty. Avšak taká

právna otázka, ktorá zodpovedá kritériam bodu 2. §-u 349. Trz., (pokus zúmyselného zabitia človeka, alebo ťažké telesné ublíženie) porotcom vôbec nebola daná, a tak porotný súd bez každého zákonného podkladu kvalifikoval čin obžalovaných dl'a bodu 2. §-u 349. Trz. **V právnych otázkach nie je uvedené, či tá „vyhrážka“ (hrozba) zodpovedá právnym náležitostiam §-u 347. Trz. Nemožno tedy zistiť, že porotci kladným riešením právnych otázok akú hrozbu (vyhrážku) mali na mysli.** Sú tedy tu aj dôvody zmätočnosti uvedené v bodoch 4. a 6. §-u 29. Trppn., ktorých -- ponač ony slúžily na újmu obžalovaným -- v smysle predposledného odst. §-u 29. Trppn. treba si všimnúť z úradnej povinnosti.

Najvyšší súd z výsúvedených príčin v smysle odst. 1. §-u 34., odst. 1. a 2. §-u 35. Trppn. musel primerane zrušiť rozsudok porotného súdu a nariadiť nové pokračovanie. Následkom tohoto opatrenia bezpredmetnými ostaly oznámené zmätočné sťažnosti.

Porotný súd v novom pokračovaní všimnúť si má zásad bezprostrednosti a ústnosti, zdôraznených v záhlaví XVIII. Trppn. Bod 13. čl. II. zák. zo dňa 18. decembra 1919. čís. 1-1920. Sb. zák. a nar. dovoľuje síce prečítanie protokola o výpovede svedka aj mimo prípadov, uvedených v odst. 3. §-u 313. Trpp., avšak toto ustanovenie neznamena útlisk zásad bezprostrednosti a ústnosti do poradia voči písomnosti, a nesmie byť tak vysvetľované, že keď sa svedok na hlavné pojednávanie neustanovil, jeho vypočutie na hlavnom pojednávaní nie je už viac potrebné a môže byť mocou zákona nahradené prečítaním jeho drievejšej protokolárnej výpovede.

Porotcom prináleží uvažovať o dôkazoch a rozhodovať o tom, či obžalovaní spáchali činy, im za vinu kladené, poťažne, **že aké skutky spáchal jeden a aké druhý obžalovaný;** lebo obžalovaní a obhájcovia bez náležitej príčiny nemôžu byť pozbavení zákonom im zabezpečeného toho práva, aby potrebnými otázkami, kladenými svedkovi, záujem obžalovaných chránili.

A ponač dl'a obžaloby ide tu o pokus zúmyselného zabitia človeka, spáchaný zločinom lúpeže, v ktorých prípadoch v smysle bodu 1. §-u 313. Trpp. prečítanie znaleckého dobrozdania miesta nemá, preto na hlavnom pojednávaní vrchnostenski lekári znalci predvolaní a tam vypočutí byť majú (§ 246. Trpp.).

Porotný súd v rozsudku nezistil, že obžalovaní od kedy a do kedy boli v preventívnej väzbe.

V rozsudku nie je uvedené, čo pol'ahčuje obžalovanému V. M., a či mu vôbec nič nepol'ahčuje, ďalej prečo mu nepol'ahčuje zachovalosť, a jestli je nie zachovalý, či bol už trestaný **pred spáchaním** toho činu, ktorý je predmetom tejto trestnej veci. Porotný súd má zreteľ brať na ustanovenia odst. 2. §-u 323. Trpp.).

Protokol o hlavnom pojednávaní a originálny rozsudok, ako verejné listiny, že podstatné opravy a zmeny majú byť legalizované, totižto má byť poznamenané vlastnoručným podpisom, že od ktorého príslušného orgánu pochádzajú tie opravy a zmeny. (Č. Kr. III. 560-21.).

3.

Zločin lúpeže dl'a bodu 2. §-u 34. Trz. je deliktom komplexným. V takomto prípade môže síce byť daná len jedna skutková otázka, avšak v tejto musia byť uvedené skutočnosti, zodpovedajúce právnym náležitostiam §-u 344., 301. a bodu 2. §-u 349. Trz. V právnej otázke doslovne treba uviesť zákonom určené prvky skutkovej podstaty. Presnosť skutočnosti. Nezákonné zamietnutie návrhu na postavenie výpomocnej otázky. Zrušenie rozsudku porotného súdu z formálneho dôvodu. Vyhrážka (hrozba) v prípade §-u 344. Trz. Spôsob so-stavenia otázok a ich obsah. Pomer návodcu k páchatel'ovi. Smýsl ustanovenia §-u 91. Trz. Ztrata práva volebného do obcí. (§§ 344., 301., bod 2. §-u 349., 347., 69., 66., 350., 353. Trz., zákon č. 75-1919., 163-1920., bod 4. §-u 29., §§ 3., 6., 9., 11., 34. Trppn.),

Najvyšší súd:

Vyhovujúc čiastočne zmätočným sťažnostiam, oznámeným obžalovaným I. S. a jeho obhájcom, ináče však z úr. povinnosti z dôvodu zmätočnosti, uvedeného v b. 2. §-u 29. Trppn., zrušuje sa časť rozsudku porot.

súdu, týkajúca sa obžalovaných F. V., I. S., O. P. a Š. L., spolu i s hlavným pojednávaním; proti týmto štyrom obžalovaným nariaďuje sa nové pokračovanie, prevedením ktorého poveruje sa sedria v B. B. ako porotný súd.

Ináčež rozsudok porotného súdu ostáva nedotknutý.

Dôvody:

Obžaloba proti sťažujúcim si obžalovaným a proti obžalovanému Š. L. znie na pokus zločinu lúpeže dľa bodu 2. §-u 349. Trz.

Porotný súd všetkých týchto štyroch obžalovaných za vinných uznal dľa obžaloby, a to F. V. ako návodcu dľa bodu 1. §-u 69. Trz., ostatných troch obžalovaných však ako páchateľov — a všetkých štyroch odsúdil.

Najvyšší súd preskúmajúc ponajprv po stránke formálnej otázky, dané porotcom ohľadom odsúdených obžalovaných, shľadal, že porotný súd porušil predpisy §-u 6. Trppnov.

Zločin lúpeže, kvalifikovaný dľa bodu 2. §-u 349. Trz., je deliktom komplexným, pozostávajúcim z dvoch osobitných trestných činov, a sice a) zo zločinu lúpeže dľa §-u 344. Trz. a b) z ťažkého telesného ublíženia dľa §-u 301. Trz. (zločin alebo zúmyselný prečin). Nasledovne v prípade, uvedenom v dobe 2. §-u 349. Trz., tieto dva trestné činy tvoria jeden právny celok, k čomu však je potrebné, aby lúpežou bolo spáchané ťažké telesné ublíženie (zúmyselné). Dľa toho rozhodnutie, či sú dané všetky skutkové a právne náležitosti zločinu lúpeže dľa bodu 2. §-u 349. Trz., môže sa stať postavením jednej hlavnej skutkovej a jednej hlavnej právnej otázky, a odpoveďou porotcov na tieto dve hlavné otázky, čo zodpovedá predpisom §-u 5. Trppn. A práve preto, že tu ide len o jeden trestný čin, nemá základu to tvrdenie, že by postavením len jednej skutkovej a jednej právnej otázky porušené boli predpisy odst. 2. §-u 3. Trppnov. Avšak v takom prípade, keď súd na trestný čin dľa odst. 2. §-u 349. Trz. len jednu hlavnú skutkovú a právnu otázku dá porotcom, treba v skutkovej otázke uviesť nielen skutočnosti, zodpovedajúce právnym náležitostiam §-u 344. a bodu 2. §-u 349. Trz., lež aj tie skutočnosti, ktoré zodpovedajú ustanoveniu §-u 301. Trz. ohľadom ťažkého telesného ublíženia. Takýmito skutočnosťami sú v danom prípade, že výstrely zo zbraní obžalovaných (obžalovaného) zasiahly M. P. na obidvoch nohách, po prípade, že tieto výstrely boli urobené spoločníkom, v prítomnosti obžalovaného. V právnej otázke treba však uviesť doslovne zákonom určené prvky skutkovej podstaty dľa §-u 301. Trz. Avšak skutková otázka ohľadom obžalovaného I. S. neobsahuje takéto skutočnosti, a z tej okolnosti, že »P. v obapolnej strelbe na oboch nohách rany utrpel«, nevysvitá, že tie rany výstrelom S. alebo výstrelom niektorého spoločníka jeho boli spravené, a zbýva tá pochybnosť, či si tie rany nespáchal sám P. A právna otázka postráda elementov, určených §-om 301. Trz. Keď pri takýchto nedostatkoch obhájca obžalovaného S. navrhoval postavenie otázok osobitne na § 344. a osobitne na § 301. Trz., teda na ľavnejšiu kvalifikáciu, tak v smysle §-u 6. Trppn. výpomocné hlavné otázky mali byť dané po hlavných otázkach, súdom postavených a tie výpomocné otázky mali byť odpovedané porotcami na ten prípad, jestli by porotci na hlavné otázky súdom postavené záporne boli odpovedali. Zamietnutie obhájcovho návrhu nie je odôvodnené §-om 11. Trppn., lebo súd nemal na to príčiny, čerpanej zo zákona, pokiaľ tie skutočnosti, ktoré súd uviedol v hlavnej skutkovej otázke, nevylučujú, že tie rany Priadkovi nespáchal ani jeden obžalovaný bantovaním tela poškodeného. A pokiaľ obžalovaní O. P. a Š. L. dľa obžaloby a dľa hl. pojednávania činili za vinu kladené s obžalovaným S. spolu a v spoločnosti spáchali, obžalovaný F. V. je však žalovaný ako návodca s ostatnými obžalovanými spáchaného činu, — ďalej pokiaľ všetci štyria obžalovaní na základe skutkového stavu, uvedeného v hlavnej skutkovej otázke, danej porotcom ohľadom obžalovaného

S. boli odsúdení pre zločin lúpeže dľa bodu 2. §-u 349. Trz., pretože tedy nepostavenie výpomocných otázok — tak ako to sa malo stať u obžalovaného I. S. — ohľadom ostatných odsúdených, malo za následok aj neprospech týchto — konečne pretože porušenie zákonných predpisov §-u 6. Trppn. je v smysle bodu 4. §-u 29. Trppn. dôvodom zmätočnosti,

preto Najvyšší súd rozsudok porotného súdu čo sa týka obžalovaného I. S. na základe dotýčnych častí oznámených zmätočných sťažností a ohľadom obžalovaných O. P. a F. V. podľa predpisov predposledného odst. §-u 29. Trppn., dotyčne obžalovaného Š. L. však aj so zreteľom na posledný odstavec §-u 387. Trpp. — pretože v prospech obžalovaného I. S. vyskytujúca sa okolnosť vzťahuje sa aj na Š. L. — z úradnej povinnosti v smysle odst. 1. §-u 34. Trppn. musel zrušiť a nové pokračovanie nariadiť.

Keďže rozsudok už bol zrušený na tom základe, že otázky neboli dané aj osobitne na zločin lúpeže dľa §-u 344. Trz. a ťažké telesné ublíženie (§ 301. Trz.) — vlastne odpadá potreba zaoberať sa nielen ďalšími oznámenými dôvodmi materiálnej zmätočnosti, lež aj materiálным obsahom postavených otázok.

Avšak Najvyšší súd za účelom predídania porušenia zákona v novom pokračovaní, v tejto trestnej veci za potrebné pokladá poukázať na nasledovné okolnosti a porotným súdom spáchané nepravidelnosti.

Podľa predpisov §-u 3. Trppn. ohľadom každého jedného obžalovaného v osobitných skupinách treba dať otázky. Toto zpravidla má sa stať takým spôsobom, že obžalobe zodpovedajúce skutočnosti pojaté byť majú do skutkovej otázky u každého jedného obžalovaného i v tom prípade, keď ide o spolupáchaný čin, a odvolanie sa na činy obsažené v inej skupinovej otázke, je len vtedy správne, keď to neprekáža jasnosti a presnosti (na pr. v prípade účasníctva dľa §-u 69. Trz.). A v prípade spolupáchateľstva úplne sa protiví zákonu hlavnú skutkovú otázku tak osnovať, »že obžalovaný sa na činu v I. otázke (I. hl. skupina) opísanom ako spolupáchateľ súčasťnil«. Takáto otázka postráda akýchkoľvek skutočností, lebo výrazy: »spolupáchateľ súčasťnil sa«, sú právne prvky, ktoré patria do právnej otázky. A práve skutková otázka má obsahovať tie skutočnosti, ktoré zodpovedajú právnomu pojmu »spolupáchateľstva, účasníctva«.

»V obopolnej strelbe utrpel na oboch nohách rany» nezdôrazňuje, že obžalovaný ktorým činom spravil tieto rany a dľa toho nastáva pochybnosť v tom smere, či poškodený náhodou sám seba neporanil.

V právnej otázke »hrozba» v prípade lúpeže opísaná byť má podľa odst. 2. §-u 5. Trppn. doslovne, ako to stojí v §-e 347. Trz., ved ináčej nastáva pochybnosť, či je tá hrozba nie hrozbou, akú požaduje na pr. § 350. a 353. Trz.

V bode 2. §-u 349. Trz. spomenuté ťažké ublíženie na tele môže byť len »zúmyselne» spáchané. Preto potrebné je pojať do právnej otázky ten výraz »zúmyselne.«

Keďže páchatel' spáchal len pokus trestného činu, návodca (štváč) môže zodpovedať tiež len za pokus toho trestného činu. V tomto prípade tedy protiví sa zákonu taká právna otázka, dľa ktorej obžalovaný »na spáchanie lúpeže, spojenej so zabitím alebo ťažkým telesným ublížením zúmyselne skutočne naviedol«, čo znamená dokončený trestný čin. Keď sa obžalovanému za vinu kladie, že je návodcom v smysle bodu 1. §-u 69. Trz., tak je potrebné aj to zdôrazniť v skutkovej otázke, že páchatel' (ja) následkom skutkov obžalovaného spáchal (i) trestný čin. V skutkovej otázke, týkajúcej sa obžalovaného V., táto podstatná náležitosť nie je uvedená, a tak pochybným sa stáva, či páchatel' »následkom» navádzania spáchali svoj čin. Preto v prípade takto osnovaanej skutkovej otázky niet dôvodu, čerpaného zo zákona, zamietnuť návrh na postavenie právnej otázky, zodpovedajúcej ustanoveniam bodu 2. §-u 69. Trz.

V prípade pokusu zločinu dľa odst. 2. §-u 349. Trz. najmenšia miera trestu je 6-mesačný žalár (§ 66. Trz.). Z tejto príčiny v prípade vyrubania 7- a 6-ročnej káznice nemôže byť reči o priblížení sa najmensej miere zákonom predpísaného trestu. Nasledovne v takomto prípade nesprávne je odvolanie sa na § 91. Trz.

Dľa 2. odstavca bodu 4. §-u 3. zákona zo dňa 31. januára 1919 č. 75 Sb. z. a nar. (v znení §-u 1. zákona číslo 163-1920 Sb. z. a nar.) »ide-li o výrok poroty, prísluší o tom, či má nastať ztrata práva volebného, rozhodnúť porotcom, a jestli nie je zvláštnym zákonom výslovne ustanovené, že ztrata volebného práva nastáva bezpodmienečne, môže byť ztrata vyslovená len vtedy, keď trestný čin bol spáchaný z pohnutí nízkyh a nečestných». Protivi sa tedy zákonu, keď porotný súd bez porotcovského rozhodnutia vypovie aj ztratu práva volebného do obcí na taký čin, aký je základom obžaloby.

11. februára 1922. Č. Kr. III. 15-1922.

Dr. A. Z.:

Prehľad slovenskej časti rozhodnutí Najvyššieho súdu Československej republiky vo veciach občianskych.

1.

Jestli rodič prejavil, že istú čiastku svojho majetku preniesol na svojho syna — ktorý mu v hospodárstve stále pomáhal — titulom tohoto stáleho pomáhania v hospodárstve, — z tohoto prejavu nutno konkludovať na to, že sa rodič povinným uznal synovi za pomáhanie protihodnotu dat a tejto svojej povinnosti za dosť učinil prevodom spomenutej čiastky svojho majetku na syna; z toho nasleduje, že rečený úkon je úkonom úplatným a tak dedický nárok na majetok, ktorý bol predmetom prevoau, prislúcha manželke-vdove zomretého syna, nezanechavšieho descendantov.

(7./I. 1921, č. Ro. III. 40/20.)

Skutkový stav. Do pozostalostí X-a patrily — medzi inými — nehnuteľnosti, ktoré preniesol na X-a jeho otec, prejaviac, že to činí preto, lebo mu jeho syn X. v hospodárstve stále pomáhal. X. nezanechal descendantov. Na rečené nehnuteľnosti vzniesli nárok descendanti otca X-ovho, uvádzajúc, že sú ony otcovizňou — a vzniesla dedický nárok aj manželka-vdova X-a, uvádzajúc, že si rečené nehnuteľnosti X. nadobudnul úplatným úkonom.

Sedria v Nitre rozsudkom č. P. 159/1916/9. priznala dedické právo na rečené nehnuteľnosti manželke X-a, kdežto súdna tabula v Bratislave rozsudkom č. P. I. 370/1919/24. priznala dedické právo descendantom otca X-ovho.

Najvyšší súd zmenil rozsudok odvolacieho súdu a vyriekol, že rečené nehnuteľnosti sú nadobudnutým majetkom pozostavcu a tak na tento majetok manželské dedické právo prislúcha manželke-vdove X-a.

(Poznámka: Jestli by sa javil nepomer medzi hodnotou prevedeného majetku a hodnotou skutočných prác, konaných synom pre otca, (posledná by bola značne menšia), úkoru mohol by byť čiastočne za darovací považovaný dotyčne rozdiel medzi dvoma hodnotami; v tomto prípade by ovšem v úvahu prišlo i dedické právo descendantov otcovho.)